

GOFAL CANSER YNG NGHYMURU

WE ARE
MACMILLAN.
CANCER SUPPORT

Rhaid i bobl sy'n dioddef gan ganser fod yn ganolog i ofal cancer ac mae eu profiad o ofal yr un mor bwysig â'r driniaeth feddygol y maen nhw'n ei derbyn.

Dyna pam yn 2016, roedd Macmillan Cymru a Llywodraeth Cymru'n cynnal yr ail Arolwg Profiad

Cleifion Cancer Cymru i gasglu barn pobl sydd wedi derbyn gofal cancer.

Roedd mwy na 6,700 o bobl oedd wedi dioddef gan ganser yng Nghymru'n cymryd rhan a defnyddir y canlyniadau i wella gofal cancer a chefnogaeth ar draws Cymru yn y dyfodol.

Beth yw barn pobl yng Nghymru sydd wedi cael triniaeth ganser, am eu gofal?

 93%

Roedd y mwyafrif llethol o bobl a gafodd eu holi'n hynod bositif am eu gofal gyda **93%** o gleifion yn dewis rhwng saith a deg (ar raddfa o 0-10 lle mae 10 = da iawn).

 89%

Dyweddodd **89%** o bobl eu bod wedi'u trin gydag urddas a pharch.

Ond, mae lle i wella, yn arbennig lle mae trafod a datblygu cynllun gofal yn y cwestiwn (dim ond **18%** gafodd un), gan gynnig gwybodaeth ysgrifenedig i bobl am eu cancer a gwybodaeth am sut i gael cymorth ariannol. Mae amrywiaeth hefyd ym mhrofiadau pobl yn ôl ble maen nhw'n byw a pha fath o ganser oedd ganddyn nhw.

Y gweithiwr allweddol

 86%

Dywed cynllun cancer Cymru y dylai bob person sy'n dioddef gan ganser yng Nghymru gael gweithiwr allweddol fel pwynt cyswllt unigol ac i gydlynu eu gofal a dywedodd **86%** o'r bobl iddyn nhw gael enw a manylion cyswllt eu gweithiwr allweddol.

 26%

Ond, dywedodd mwy na chwarter (**26%**) nad oedd bob amser yn hawdd cysylltu â'u gweithiwr allweddol.

Penderfynu ar y driniaeth a'r gofal gorau i chi

Dyweddodd **97%** o'r bobl oedd wedi cymryd rhan yn yr arolwg eu bod wedi cael eglurhad o'u hopsiynau triniaeth cyn i'r driniaeth ganser ddechrau.

Ond dim ond **56%** oedd yn dweud yn sicr eu bod wedi cael gwybodaeth am sgil effeithiau yn y dyfodol.

Cefnogaeth emosiynol, ymarferol ac ariannol

 61%

Dyweddodd **61%** yn sicr i'w teulu dderbyn yr holl wybodaeth angenrheidiol ar sut i ofalu amdanyn nhw yn y cartref.

 48%

Dim ond **48%** o bobl ddywedodd iddyn nhw gael gwybodaeth am gymorth ariannol a budd-daliadau.

 45%

Roedd llai na hanner y bobl (**45%**) yn dweud eu bod wedi cael trafodaeth lawn am effaith eu cancer ar eu gweithgareddau bob dydd.

Diagnosis

Dyweddodd **84%** fod y modd y dywedwyd wrthyn nhw bod ganddyn nhw ganser wedi bod yn sensitif.

Ond dywedodd **21%** nad oedd eu Meddyg Teulu wedi cymryd eu symptomau'n hollol o ddifrif cyn eu diagnosis.

Roedd y gwahaniaethau hyn yn arbennig o amlwg mewn profiadau pobl o ofal anghlinigol. Er enghraifft, dywedodd **73%** o bobl â CNS eu bod wedi cael y wybodaeth angenrheidiol am gefnogaeth a grwpiau hunangymorth o gymharu â dim ond **36%** o bobl heb CNS.

(Dywedodd **95%** o bobl â CNS iddyn nhw gael enw a manylion cyswllt gweithiwr allweddol o gymharu â llai na hanner (**46%**) y bobl heb un er bod llawer mwy na hanner y bobl a gymerodd ran yn yr arolwg yn dweud mai'r un person oedd eu CNS a'r gweithiwr allweddol.)

Y Nyrs Glinigol Arbenigol

Cafodd y mwyafrif o gleifion (**81%**) enw Nyrs Glinigol Arbenigol i'w cefnogi drwy eu triniaeth.

Ond roedd mwy na thrydedd ran (**37%**) yn dweud nad oedd bob amser yn hawdd cysylltu â'u CNS.

Un o brif ffactorau profiad da yw cael mynediad i Nyrs Glinigol Arbenigol

Fel ateb i bron bob cwestiwn, roedd pobl a oedd wedi cael Nyrs Glinigol Arbenigol (CNS) yn dweud iddyn nhw gael profiad gwell. Mae hyn yn cynnwys:

82% o bobl â CNS yn dweud eu bod wedi bod yn gymaint rhan o benderfyniadau am eu gofal a'u triniaeth ag yr oedden nhw'n dymuno o gymharu â **67%** o bobl heb un.

Dywedodd **67%** o'r rhai â CNS iddyn nhw gael gwybodaeth am gefnogaeth wirfoddol ac elusennol. Roedd hyn yn disgyn i **29%** ymhlith y rhai heb un.

Dywedodd **95%** o bobl â CNS iddyn nhw gael gwybod pwy i gysylltu â nhw os oedden nhw'n bryderus ar ôl gadael ysbyty. Mae hyn yn disgyn i **79%** o bobl heb CNS.

Roedd **85%** o bobl â CNS yn dweud iddyn nhw gael gwybodaeth ysgrifenedig ddealladwy am sgil effeithiau ond dim ond dwy ran o dair (**66%**) o bobl heb CNS oedd yn dweud iddyn nhw gael hyn.

Roedd pobl â CNS yn fwy tebygol o fod wedi cael gwybodaeth am sut i gael cymorth ariannol neu fudd-daliadau. Dywedodd **55%** o bobl â CNS iddyn nhw gael hyn o gymharu â llai na chwarter (**23%**) o'r rhai heb un.

Roedd **55%** o bobl â CNS yn dweud iddyn nhw gael y cyfle i drafod eu hanghenion a'u pryderon wrth ddatblygu cynllun gofal o gymharu â **25%** o'r rhai nad oedd wedi cael CNS.

Mae canlyniadau'r arolwg hwn, ynghyd â chanlyniadau'r arolwg cyntaf, yn dangos yn glir effaith positif cael CNS ar brofiad pobl o ofal cancer. Dyna pam mae Macmillan Cymru am i bob

person sy'n dioddef gan ganser yng Nghymru allu cael Nyrs Glinigol Arbenigol i gydlynw eu gofal ac i'w cefnogi drwy eu triniaeth. Credwn hefyd y dylai'r Nyrs Glinigol Arbenigol weithredu fel y gweithiwr allweddol i bobl sy'n dioddef gan ganser.